

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΙΩΜΑΤΑ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Εφηβικός έρωτας: Ο δικός σου γονιός πώς το πήρε;

Το (διασκευασμένο) απόσπασμα προέρχεται από κείμενο του Ηλία Βασιλειάδη, ψυχολόγου, που δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα [www. askitis.gr](http://www.askitis.gr).

Όσο οι έφηβοι πλησιάζουν προς την ενηλικίωση, οι σχέσεις με την οικογένεια, αλλά κυρίως τους συνομηλικούς, γίνονται ολοένα και πιο σημαντικές. Αν και στην εφηβεία οι φίλοι είναι τα πρόσωπα αναφοράς τόσο ως προς την καθοδήγηση όσο και ως προς τη συναισθηματική κάλυψη, με την ενηλικίωση του ατόμου οι γονείς λαμβάνουν σταδιακά έναν ρόλο αντίστοιχο με εκείνον των φίλων.

Η «έγκριση» των φίλων για την ερωτική σχέση του ατόμου έχει συνδεθεί με την ικανότητα δέσμευσης και άντλησης ικανοποίησης από αυτήν. Οι νέοι ενήλικες έχουν την ανάγκη ταύτισης με την ομάδα των συνομηλικών και τείνουν να απευθύνονται σε αυτούς για συναισθηματική υποστήριξη και καθοδήγηση. Καθώς η οικειότητα μαζί τους είναι από τα βασικά ζητούμενα για τους ίδιους, τείνουν συχνά να βασίζονται στους στενούς φίλους για να «επικυρώσουν» την επιλογή του ερωτικού συντρόφου. Για τους νέους ενήλικες έχει φανεί πως υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της υποστήριξης των φίλων και του βαθμού στον οποίο οι σύντροφοι «επενδύουν» συναισθηματικά στην εκάστοτε σχέση.

Η γονεϊκή υποστήριξη, από την άλλη, έχει συσχετιστεί θετικά με τη δέσμευση, την ικανοποίηση αλλά και τη συναισθηματική επένδυση του ατόμου στη σχέση του. Παλαιότερες έρευνες δείχνουν ότι, καθώς τα άτομα περνούν από την εφηβεία στην ενήλικη ζωή, η έννοια της δέσμευσης αυξάνεται όλο και περισσότερο μέσα σε μια σχέση με μεγαλύτερη συντροφικότητα και μελλοντικό προσανατολισμό. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου οι γονείς είναι κεντρικά στοιχεία για την ανάπτυξη και την αίσθηση της ασφάλειας του ατόμου. Σε μια σταθερή και μακροχρόνια σχέση οι ενήλικες μπορούν να αναζητήσουν την έγκριση και την αλληλεπίδραση του συντρόφου με τους γονείς τους, ώστε βαθμιαία εκείνος να ενταχθεί στο οικογενειακό δίκτυο. Ως εκ τούτου, ο σύντροφος γίνεται όλο και περισσότερο μέρος της οικογένειας και αρχίζει να μοιράζεται κοινό χώρο και χρόνο (π.χ. οικογενειακές συγκεντρώσεις).

Στο βαθμό, λοιπόν, που η οικογένεια και οι φίλοι υποστηρίζουν την παρούσα ερωτική σχέση και αυτό που ονομάζεται «εφηβικός έρωτας», τίθενται εμπόδια σε παράγοντες που

θα μπορούσαν να φέρουν τη διάλυσή της. Φαίνεται, επομένως, ότι γονείς και φίλοι έχουν στα χέρια τους μια σημαντική ευθύνη ως προς τη διαχείριση της επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης με τον νεαρό ενήλικο, καθώς μπορούν να επηρεάσουν σημαντικές πλευρές της ζωής του.

A3. Ο συντάκτης του κειμένου εκτιμά ότι «γονείς και φίλοι έχουν στα χέρια τους μια σημαντική ευθύνη» ως προς τις ερωτικές σχέσεις των νέων. Με αφορμή αυτή τη θέση, σε άρθρο (200-250 λέξεων) που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σου, εξηγείς ποια συμπεριφορά θεωρείς υποστηρικτική και υπεύθυνη εκ μέρους γονέων και φίλων απέναντι σε ένα ερωτευμένο νεαρό άτομο και γιατί.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΩΜΕΝΙΔΗΣ (1966 -)

Νίκη (απόσπασμα)

Το απόσπασμα προέρχεται από το μυθιστόρημα του Χρήστου Χωμενίδη «Νίκη» (εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2021).

Το εικοστό απόγευμα που ανηφόρισα την Αρτάκης (μετρούσα τις συναντήσεις μας τραβώντας συνθηματικές γραμμές στο ημερολόγιό μου), τον αντίκρισα να με περιμένει με ένα ποδήλατο. Ένα μεγάλο ποδήλατο, «επαγγελματικά» τα έλεγαν τότε, επειδή τα είχαν οι μπακαλόγατοι και οι χασαπόγατοι¹ για να διανέμουν τα ψώνια. Μου χαμογέλασε πλατιά, με άφησε να προχωρήσω πέντε βήματα κι έπειτα το καβάλησε και με πλησίασε με αργό πεντάλι. Η καρδιά μου πετάριζε πιο έντονα από ποτέ, διαισθανόμουν ότι κάτι θα συνέβαινε. Άσε που ξανασφύριζε τον «Αμαξά», όπως στην αρχή της γνωριμίας μας - αδύνατον να το έκανε τυχαία.

Συνήθως περπατούσαμε μέχρι την πλατεία Σκατζουράκη κι εκεί στρίβαμε προς τα πίσω, για να κατηφορίσουμε την Αρτάκης και να χωριστούμε στη διασταύρωση με την Κασαμπά. Αυτή όμως τη φορά, το αγόρι ανέτρεψε τα δεδομένα: Με μια ορθοπεταλιά βρέθηκε εμπρός μου, έστριψε το τιμόνι και μου έκοψε τον δρόμο. «Ανέβα πάνω!» μου είπε βραχνά -θα 'χε στεγνώσει, σκέφτομαι, ο λαιμός του από το τρακ. Δε με κοιτούσε καν στα μάτια, είχε το πρόσωπο κατεβασμένο σαν να τον τύφλωνε ο ήλιος και ας σουρούπωνε. «Ανέβα πάνω, να σε πάω μια βόλτα!» μου έδειξε το οριζόντιο σίδερο του ποδηλάτου, όπου μπορούσε εύκολα να κάτσει ένας επιβάτης -εάν ήταν γυναίκα με φούστα, κρέμαγε τα πόδια

¹ μπακαλόγατοι, χασαπόγατοι: υπάλληλοι μπακάλικου και κρεοπωλείου αντιστοίχως

από τη μία μεριά και ισορροπούσε γέρνοντας τον κορμό της απ' την άλλη. «Ανέβα πάνω!» επανέλαβε και μες στη νευρική της χτύπησε το κουδουνάκι. [...].

Έτρεμα ολόκληρη. Ήξερα -ήμουν σίγουρη, κανείς δε θα μπορούσε να με πείσει για το αντίθετο όσα λογικά επιχειρήματα και να έφερνε-, ήξερα ότι, αν ανέβαινα στο ποδήλατο, δε θα επέστρεφα ποτέ στον μέχρι τότε κόσμο μου. [...] Λαχταρούσα να τον αγκαλιάσω, να κολλήσω πάνω του, να γίνω ένα μαζί του.

Και τότε το αγόρι έκανε τη λάθος κίνηση. «Θα ανέβεις;» μου ξανάπε ανυπόμονα και με έπιασε από τους ώμους σαν για να με τραβήξει. Ακαριαία -δίχως να καταλάβω ακριβώς το γιατί- τα μάγια λύθηκαν. Κάλιστα θα μπορούσε το άγγιγμά του να ήταν ό,τι χρειαζόταν ώστε να ξεπεράσω και την ύστατη αμφιβολία μου και να πάω μαζί του. Λειτουργησε όμως ανάποδα. Τινάχτηκα, τον έσπρωξα με δύναμη και το 'βαλα στα πόδια. Με την ψυχή στο στόμα, τρέχοντας μέσα στα στενά της Νέας Σμύρνης, έφτασα στο σπίτι μου.

Βρισκόμουν σε απερίγραπτη ταραχή. Οι γονείς μου ευτυχώς δεν πήραν τίποτα χαμπάρι -η μάνα μου έκανε ως συνήθως δουλειές και ο μπαμπάς μου, σκυμμένος πάνω από το βιβλίο της Άλγεβρας, προετοίμαζε το μάθημα της επομένης. Άρπαξα την ποιητική ανθολογία [...]. Βρήκα το ποίημα του Καβάφη που μιλάει για το «Μεγάλο Ναι και το Μεγάλο Όχι». Το διάβασα πολλές φορές, κλαίγοντας με αναφιλητά. Ύστερα έκοψα τη σελίδα, την έσκισα σε κομματάκια, [...].

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Γιατί η αφηγήτρια-ηρωίδα καταλήγει στο τέλος του αποσπάσματος να κλαίει με αναφιλητά, διαβάζοντας το ποίημα του Καβάφη που μιλάει για το «Μεγάλο Ναι και το Μεγάλο Όχι»; Τι θα τη συμβούλευες, αν ήταν φίλη σου;

ή

2. Να γράψεις ένα κείμενο που θα έχει ως τίτλο «Το Μεγάλο Ναι και το Μεγάλο Όχι», το οποίο θα έχει ως θέμα ένα δίλημμα που αντιμετωπίζει ένα πρόσωπο (φανταστικό ή πραγματικό) εφηβικής ηλικίας και την τελική του απόφαση.

Μονάδες 25